

STRUCTURI COMPOZITIONALE „ACOPERAMINTE PENTRU CAP-ÎMBRĂCĂMINTE” ÎNCADRATE ÎN STILISTICA COSTUMULUI CONTEMPORAN

Svetlana CANGAȘ

Universitatea Tehnică a Moldovei

Abstract: *Accesoriile întotdeauna au deținut rolul primordial în ansamblul vestimentar aducând prin sine expresia finală purtătorului. Acoperămintele pentru cap de diverse tipuri, începând cu Evul Mediu când biserica a decretat că femeile trebuie să poarte capul acoperit, au completat încontinuu ținuta feminină. Înafara de reconstrucțiile canonice acoperămintele pentru cap dețin și funcția utilitară, foarte importantă pentru zonele de nord dar și sudice. Acoperămintele pentru cap sunt purtate de un areal larg al paturilor sociale și sunt întâlnite cu precădere și în portul popular dând dovadă de o generozitate nemaiintâlnită a formelor și decorațiunilor acestora.*

Cuvinte cheie: *structuri compoziționale, acoperaminte pentru cap, volum, masa.*

La moment după o slabă tăcere de nu prea lungă durată acoperămintele pentru cap cum ar fi: pălării, șepci, căciuli și-au recâștigat favorurile modei și de multe ori concurează cu însăși haina [3]. Indiferent de forma costumului modern care în mare parte accentuează silueta feminină îmbibat cu elemente constructiviste, acoperămintele pentru cap pot avea și dimensiuni destul de impunătoare. Raportul liniar și proporțional al acoperămintelor pentru cap încadrate în structura compozițională a costumului modern, linia de poziționare a acestora pe cap sunt principalele caracteristici ale stilului și imaginii purtătorului readuse de modă.

În contextul formării imaginii purtătorului de mare importanță la elaborarea acoperămintelor pentru cap o au caracteristicile psihologice, apartenența etnică și stereotipurile culturale, tradiții care au fost formate de mai multe generații. Designerii contemporani foarte frecvent apelează la tradițiile locului geografic pentru ca să încorporeze în forma acoperământului pentru cap acele simboluri, care ar putea pune în valoare particularitățile caracteristicilor purtătorului contemporan. Acoperământul pentru cap într-o proporție mult mai considerabilă decât alte componente ale costumului determină importanța socială și estetică a costumului, în care se pot încadra normele de etică socială ale aspectului exterior ale costumului.

Analiza dezvoltării sistemului costum în perioada sec. al XX-lea a depistat ca dacă la începutul secolului acoperămintele pentru cap se deosebeau prin volume mari deși se vedeau ca aspect exterior destul de vapoase datorită materialelor și accesoriilor, atunci în următorii zece ani a urmat acoperământul de cap de marimi medii. Începând cu anii 60 ai secolului trecut iarăși apare tendință către majorarea volumului acoperământului pentru cap. Majorarea atât a însuși acoperământului pentru cap cât și a coraportului acoperământ pentru cap produs de îmbrăcăminte, din contul modificării lungimii produsului. Dar toruși acesta rămâne să fie subordonat sistemului costum. În unele cazuri indiferent de subordonarea volumului acoperământului pentru cap în sistemul costum, acoperământul pentru cap poate fi și accent dacă sunt utilizate facturi, cromatică, decor de o expresie plastică dominantă.

Literatura de specialitate afirmă că în anii 1940 corelația „costum-acoperământ pentru cap” poate fi considerată ca fiind cea mai organică. Dacă în perioadele anterioare și posterioare anilor 40 ai sec. XX-lea acoperământul pentru cap se putea evidenția ca componentă individuală a ansamblului, destul de activă, atunci nemijlocit în anii 40 acoperământul pentru cap se găsește într-o concordanță plastică destul de strânsă, dependentă de soluția generală și oformare concretă a costumului (figura 1). Forma geometrică a costumului, masa, silueta generală și a părților componente determinau în mare parte și compoziția acoperământului pentru cap. Cele mai în vogă siluete în perioada menționată sunt silueta X, silueta dreaptă și trapezată cu linia umerală în toate trei cazuri destul de lățită. Caz în care masa plastică este transferată în partea superioară a figurii feminine celelalte nivele păstrându-și miniaturismul. Caz în care acoperământul pentru cap în acest coraport al maselor întru menținerea echilibrului este necesar să fie la fel miniaturist pentru a nu mări greutatea plastică a liniei umerilor care este destul de masivă în coraport cu masa costumului. Forma geometrică a acoperămintelor pentru cap din această perioadă se poate reduce către ovalul de configurație complexă. [4] Cel mai frecvent acestea erau pălării mici ca volum cu linia de poziționarea a acoperământului pe cap coborâtă

pe frunte acoperind parțial vârful capului. Erau în vogă ca o replică a perioadei de război pălării tip cască, beretă, bonetă ostașească, căciulițe marinărești, printre propunerile în stil romantic pălării tip pompon, pălării tip bant, turban, glugă, etc. Pentru acoperămintele de cap de diferită destinație se recomandau voalul de diferite dimensiuni și facturi.

Fig. 1 Acoperăminte pentru cap în perioada anilor 1940

Astăzi acoperămintele pentru cap oferă a gamă formală, cromatică foarte vastă. În figura 2 sunt prezentate acoperămintele pentru cap din colecțiile designerilor contemporani care tot mai mult pun accentul pe diversitatea conceptuală și integritatea imaginii stilistice a costumului. Abundența de forme a diferitelor tipuri de acoperăminte pentru cap partial ne poate oferi o sistematizare stilistică.

Fig.2 Acoperăminte pentru cap propuse de designerii contemporani 2016-2017

Deconstructivismul tot mai mult promovat în vestimentație aduce cu sine ale sale raporturi care uneori contrazic canoanele clasice de proporționare. Acest curent își face resimțită influența și asupra formei acoperămintelor pentru cap (fig.2). Portul popular fiind o demnă sursă de inspirație tot mai mult acaparează preferințele maselor care datorită globalizării tehnologice încearcă în așa mod să-și păstreze tradițiile, în cazul acoperămintelor pentru cap prin forme de tipul turban, căciulițe tricotate, glugi, etc. Influența costumului istoric, influența costumului milităresc, costumului sport cu ale sale caracteristice accesorii de acoperire a capului toate se regăsesc în propunerile de acoperăminte pentru cap. Important este ca liniile compoziționale ale acoperămintului pentru cap corelează într-o nuanță indispensabilă cu forma și stilistica costumului. Volumul acoperămintului pentru cap deseori menit în rol de accent la fel are tendința de a nuanța sau diminua dinamica în sistemul costum. Poziționarea acoperămintului pe cap este de la o simplă orizontală analogic anilor 1900-1910, până la cele mai netraditionale moduri de deplasare în raport cu ovalul capului și acoperire parțială a acestuia, analogic anilor 1941-1945.

Bibliografie

1. *Collection, Spring Summer, Fall/Winter 2015, 2016, Slava Zaitsev, Dolce & Gabbana, Valentin Yudashkin, Fashion Show HD by Fashion Channel, <https://www.youtube.com>*
2. Kimberly, E., *Geometry of design*. Princeton Architectural Press, 2001, p 110.
3. Marnie Fogg, ed.coord., Graal Soft, trad., *Moda - Istoria completă*, București: Editura RAO, 2015, p.576.
4. Râtvinșcaia, L., *Hudojestvennoe proiectirovanie golovnih uborov*. Moscow: Alfa-M, 2005, p 176.